

24.6.2024

VN/16111/2024-VM-1

Lausunto

Ympäristöministeriö

Viite: Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 28.5.2024, VN/28405/2023

Valtiovarainministeriön lausunto ilmastolain muuttamisesta**Tausta ja tavoitteet**

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi ilmastolain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi ilmastolain kuntia koskeva velvoite laatia ilmastosuunnitelma. Lainsäädännön muutostarve perustuu valtiontalouden sopeutustoimiin.

Valtiovarainministeriön lausunto

Ilmastolain muutosehdotukset koskevat kunnan ilmastosuunnitelman laatimisvelvoitteen kumoamista. Samalla muutettaisiin lain soveltamisalaa niin, ettei ilmastolakia sovellettaisi kunnan viranomaisiin. Valtiovarainministeriö kannattaa esitettyjä muutoksia.

Kunnat voivat jatkaa suunnitelmallista ilmastotyötä vapaaehtoisesti, kuten suuri osa kunnista on tehnyt tähänkin asti. Kunnilla on keskeinen rooli EU:n ja valtion ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamisessa. Kunnat vastaavat alueellaan muun muassa kaavoituksesta, liikennesuunnittelusta ja joukkoliikenteestä, omistamiensa energiayhtiöiden ohjauksesta ja tilojensa rakennus- ja lämmitysratkaisuista sekä suuresta osasta julkisista hankinnoista.

Ilmastonmuutos ja vihreä siirtymä vaativat merkittäviä investointeja. Kuntien suunnitelmallinen ilmastotyö voi osaltaan vaikuttaa investointien suuntautumiseen niin kansainvälisesti kuin kotimaassakin. Investoinnit voivat tuoda merkittäviä työllisyys- ja julkistaloudellisia vaikutuksia niin kunnan, alueen kuin kansantaloudenkin tasolla.

Paikallisen ilmastotyön edistämiseksi valtion on hyvä hakea monipuolisia kumppanuuksia kuntien kanssa muun muassa erilaisilla verkostoilla ja sopimuksilla (HINKU ja FISU-verkostot, energiatehokkuussopimukset), joiden avulla saadaan tuettua kuntien ilmasto- ja ympäristöratkaisujen systemaattisuutta sekä konkreettisia tekoja. Valtio tukee jatkossakin kuntien ilmastotyötä jatkamalla Suomen ympäristökeskuksen lakisäateistä tehtävää toimia kuntien päästötietopalvelun ylläpitäjänä, mikä myös on kannatettavaa.

Julkisen talouden suunnitelmaan 2023 - 2026 sisältynyt kuntien ilmastosuunnitelmia ja Suomen ympäristökeskuksen päästötietopalvelua koskeva määräraha on poistettu. Määrärahaa ei ole enää sisällytetty vuoden 2024 talousarvioon tai julkisen talouden suunnitelmaan 2024 - 2027. Joillekin kunnille vuonna 2023 ilmastosuunnitelmien laatimiseen myönnetty rahoitus säilyy, eikä ehdotettu muutos vaikuta siihen.

Osastopäällikkö

Minna-Marja Jokinen

Neuvotteleva virkamies

Lotta Mattsson

VN/16111/2024-VM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: